

Vývoj státního dluhu, dluhu veřejných rozpočtů, státního rozpočtu ČR a HDP v letech 1993 - 2008

Ing. Josef Palán

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

Obsah:

STÁTNÍ DLUH ČR.....	3
VÝVOJ STÁTNÍHO DLUHU.....	3
VÝVOJ STÁTNÍHO DLUHU V JEDNOTLIVÝCH LETECH	4
SKLADBA STÁTNÍHO DLUHU	10
DLUH VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ	12
STÁTNÍ ROZPOČET.....	14
PŘÍLOHY	16
<i>PŘÍLOHA Č. 1: STRUKTURA A VÝVOJ STÁTNÍHO DLUHU .....</i>	<i>16</i>
<i>PŘÍLOHA Č. 2: STÁTNÍ DLUH ČR A JEHO FINANCOVÁNÍ .....</i>	<i>17</i>
<i>PŘÍLOHA Č. 3: SALDO STÁTNÍHO ROZPOČTU A STÁTNÍ DLUH .....</i>	<i>18</i>
<i>PŘÍLOHA Č. 4: SALDO VLÁDNÍHO DEFICITU A VLÁDNÍ DLUH.....</i>	<i>19</i>
<i>PŘÍLOHA Č. 5: HRUBÝ DOMÁCÍ PRODUKT (HDP).....</i>	<i>20</i>

Státní dluh ČR

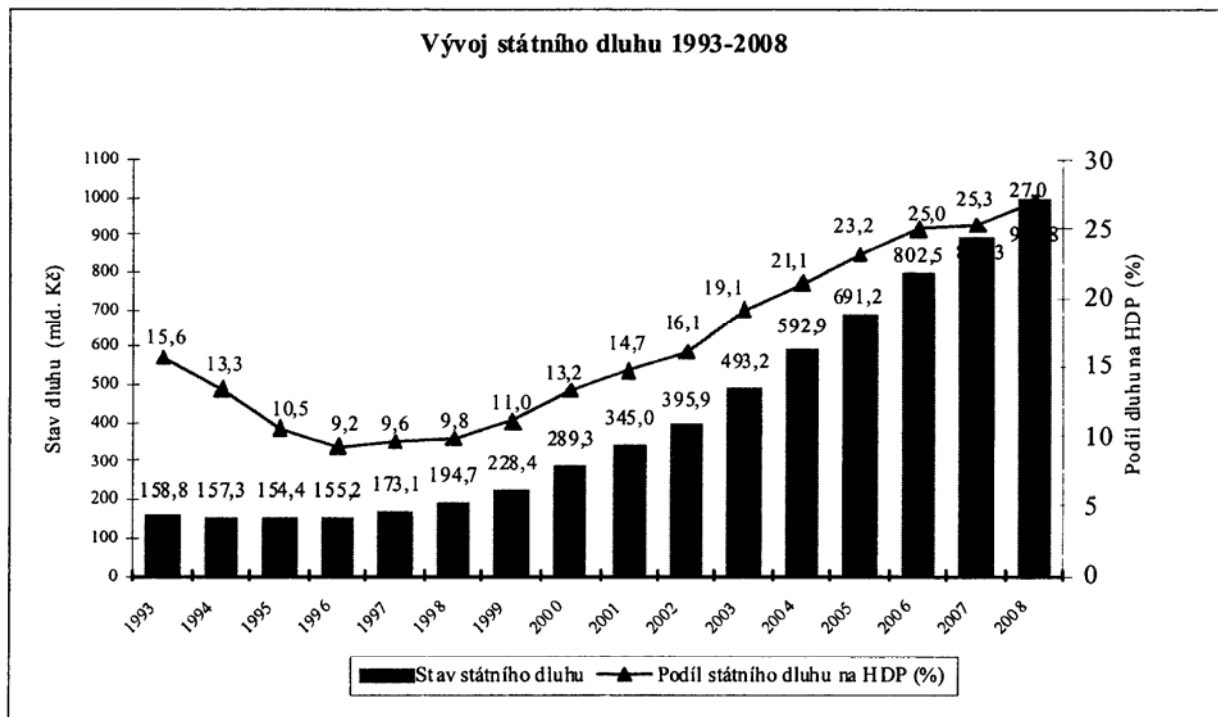
Státní dluh je tvořen souhrnem státních finančních pasiv, což jsou závazky státu vzniklé ze státem přijatých zahraničních půjček, úvěrů od bank a z vydaných státních dluhopisů a jiných závazků státu (jiné státní cenné papíry). Nezahrnuje tedy žádné dluhové závazky mimorozpočtových fondů, systému zdravotního pojištění a místních rozpočtů, ani státní záruky nebo jakékoliv další podmíněné závazky vládního sektoru.

Státní dluh České republiky ke dni jejího vzniku (1. 1. 1993) činil 162,8 mld. Kč a představoval cca 6,7 násobek stavu z konce roku 1992. K původnímu svému dluhu, který Česká republika měla k 31. 12. 1992 ve výši 24,2 mld. Kč, Česká republika převzala dvě třetiny vnitřních a zahraničních závazků bývalé československé federace ve výši 78,6 mld. Kč a od Československé obchodní banky (ČSOB) část zahraničních závazků státní povahy vzniklých na základě politických rozhodnutí před rokem 1989 ve výši 49,6 mld. Kč a přímý úvěr ve výši 10,4 mld. Kč k pokrytí převýšení aktivního salda od ČSOB převzatých pohledávek nad závazky.

Vývoj státního dluhu

V období let 1993 až 1996 je vývoj státního dluhu charakteristický tím, že bylo dosaženo jeho poklesu a významného snížení jeho podílu na hrubém domácím produktu (HDP). Zlom ve vývoji státního dluhu nastal v roce 1997, od tohoto roku dochází ke každoročnímu zvýšení objemu státního dluhu. Tento růst je způsoben především rozpočtovými schodky státního rozpočtu. Důsledkem toho je také meziroční nárůst podílu státního dluhu na HDP.

Vývoj státního dluhu v letech 1993 až 2008 a jeho podíl na HDP je znázorněn v následujícím grafu:

Vývoj státního dluhu v jednotlivých letech

1993

V průběhu roku 1993 došlo ke stabilizaci státního dluhu a podařilo se snížit přechodný dluh ve formě státních pokladničních poukázek, který sloužil k pokrytí krátkodobých schodků běžného rozpočtového hospodaření. Stabilizace státního dluhu byla při nepatrném růstu zahraničního zadlužení dosažena snížením vnitřního zadlužení o stejnou částku. Ke snížení, resp. vynulování přechodného státního dluhu došlo v důsledku toho, že státní rozpočet za rok 1993 skončil přebytkem.

Státní dluh se podílel 15,6 % na hrubém domácím produktu.

1994

Za rok 1994 došlo k absolutnímu snížení státního dluhu. Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 13,3 % (snížení o 2,3 procentního bodu oproti roku 1993).

Při řízení státního dluhu byla v tomto roce uplatňována jeho sekuritizace (přeměna přímých úvěrů přijatých od bank a ze zahraničí do formy státních dluhopisů). Celkem se

objem emitovaných státních dluhopisů v oběhu zvýšil během roku o více než 15,5 mld. Kč, z čehož 11,8 mld. Kč bylo použito k úhradám přímých závazků státu u bank. Smysl sekuritizace státního dluhu spočívá v úsporách dluhové služby, neboť úrokové zatížení z realizovaných revolvingových emisí státních pokladničních poukázek i z emisí dluhopisů je obvykle nižší než úročení přímých závazků státu.

1995

Emise státních dluhopisů a státních pokladničních poukázek v roce 1995 sloužily zejména k úmoru státního dluhu a k pokrytí přechodných schodků státního rozpočtu. V tomto roce došlo k poklesu absolutní výše státního dluhu o 2,9 mld. Kč, což bylo způsobeno jednak použitím částky 1,6 mld. Kč z rozpočtového přebytku roku 1994 na splátku jistiny části přímých závazků u České národní banky, jednak příznivým vývojem devizových kurzů cizích měn ve vztahu k české koruně.

Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 10,5 % (snížení o 2,8 procentního bodu oproti roku 1994).

I v tomto roce pokračovala sekuritizace státního dluhu a proti roku 1994 se rozsah sekuritizace zvýšil téměř dvojnásobně a dále došlo k dalšímu urychlení úmoru přímých závazků státu u domácích bank.

Státní dluh ke konci roku činil 154,4 mld. Kč, což byla dosud jeho nejnižší úroveň v celé historii České republiky.

1996

Emise státních dluhopisů a státních pokladničních poukázek v roce 1996 sloužily převážně k úmoru střednědobého státního dluhu a k pokrytí přechodných schodků státního rozpočtu v průběhu roku. V tomto roce došlo k nepatrnému zvýšení úrovně státního dluhu o 0,8 mld. Kč.

Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 9,2 %.

1997

V tomto roce došlo poprvé od vzniku České republiky k mírnému zhoršení podílu státního dluhu na hrubém domácím produktu z 9,2 % na 9,6 %, to je zvýšení o 0,4 procentního bodu oproti roku 1996. Příčinou zhoršení byla především zvýšená schodkovost státního rozpočtu, která vedla ke zvýšení úrovně státního dluhu.

Na zvýšení státního dluhu se kromě schodu státního rozpočtu podílely kurzové vlivy, jejichž intenzita zesílila po uvolnění flukтуаčního pásma pro pohyb kursu české koruny v květnu 1997. Tyto kurzové vlivy se projevíly vyúčtováním debetních kurzových rozdílů u zahraničního státního dluhu ve formě přímých závazků státu v cizích měnách, což ovlivnilo zvýšení státního dluhu v rozsahu cca 5,6 mld. Kč. Dále zvýšení státního dluhu bylo ovlivněno emisí povodňových státních dluhopisů v rozsahu cca 2,9 mld. Kč.

Od tohoto roku pokračuje nepříznivý trend vývoje podílu státního dluhu na hrubém domácím produktu a dochází ke každoročnímu zvýšení úrovně státního dluhu.

1998

V roce 1998 byl vykázán výrazný růst státního dluhu a akcelerace tohoto růstu. Příčinou byla především zvýšená schodkovost státního rozpočtu.

Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 9,8 %, zhoršení oproti roku 1997 o 0,6 procentního bodu.

1999

V tomto roce státní dluh zaznamenal výrazný růst a akceleraci tohoto růstu. Státní dluh meziročně vzrostl o 33,7 mld. Kč a relativně o 17,3 %.

Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 11 %, zhoršení oproti předchozímu roku o 1,2 procentního bodu.

Příčinou růstu státního dluhu byla především schodkovost státního rozpočtu, která vedla k vyššímu růstu krátkodobého (přechodného) dluhu, což ovlivnilo i vnitřní státní dluh střednědobý. Část výnosů z emise střednědobých státních dluhopisů (cca 1,4 mld. Kč) byla použita k financování aktivit na odstraňování důsledku krize v Kosovu.

2000

I v tomto roce pokračoval výrazný růst státního dluhu a akcelerace tohoto růstu. Státní dluh meziročně vzrostl o 60,9 mld. Kč a relativně o 26,7 %.

Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 13,2 %, zhoršení oproti předchozímu roku o 2,2 procentního bodu.

Příčinou růstu státního dluhu byla především schodkovost státního rozpočtu, která vedla k vyššímu růstu krátkodobého (přechodného) dluhu, což ovlivnilo i vnitřní státní dluh střednědobý. Část výnosů z emise střednědobých státních dluhopisů (cca 15,3 mld. Kč) byla použita k úhradě ztráty Konsolidační banky, k odškodnění subjektů postižených suchem a k financování aktivit na odstraňování důsledku krize v Kosovu.

2001

V tomto roce pokračovala tendence vyššího růstu vnitřního státního dluhu a poklesu zahraničního státního dluhu. Absolutní přírůstek státního dluhu dosáhl 57,7 mld. Kč, což odpovídá relativnímu růstu 19,3 %.

Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 14,7 %, zvýšení o 1,5 procentního bodu proti roku 2000.

Příčinou vysokého nárůstu vnitřního státního dluhu byla především vysoká schodkovost státního rozpočtu. Část výnosů z emise dluhopisů byla využita na krytí ztrát Konsolidační banky (cca 27,6 mld. Kč), dále na úhradu odškodnění zemědělských subjektů postižených suchem (cca 4,2 mld. Kč) a na finanční výpomoc Zajišťovacímu fondu družstevních záložen (cca 5 mld. Kč). Dále se výnosy emise státních dluhopisů podílely na krytí splátek přímého zahraničního dluhu Německu v rozsahu cca 4,6 mld. Kč.

2002

V tomto roce došlo k poklesu tempa růstu státního dluhu. Absolutní přírůstek státního dluhu činil 50,9 mld. Kč, což odpovídá relativnímu růstu o 14,8 %.

Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 16,1 %, zvýšení o 1,4 procentního bodu proti roku 2001.

Nárůst vnitřního státního dluhu souvisel se schodkovostí státního rozpočtu. Část výnosů z emise dluhopisů byla použita na úhradu ztrát České konsolidační agentury (dříve Konsolidační banka), na finanční výpomoc Zajišťovacímu fondu družstevních záložen a na pokrytí výdajů spojených s vysláním 6. polní nemocnice do Afganistanu.

Růst zahraničního státního dluhu byl ovlivněn zejména čerpáním úvěru od Evropské investiční banky na dálniční obchvat Plzně.

2003

V roce 2003 pokračovalo zvyšování státního dluhu, které jako dlouhodobý trend začalo v roce 1997. Přírůstek státního dluhu za rok 2003 činil 97,3 mld. Kč. Tento meziroční přírůstek byl nejvyšší v období let 1993 až 2003. Ve srovnání s rokem 2002 se státní dluh zvýšil o 24,6 %. Zvýšení bylo způsobeno především schodkovostí státního rozpočtu a čerpáním půjčky od Evropské investiční banky (cca 11,7 mld. Kč). Půjčka od Evropské investiční banky byla zejména použita na odstraňování povodňových škod, na výstavbu obchvatu Plzně a pro Masarykovu univerzitu v Brně.

Při zvýšení celkového státního dluhu se vnitřní státní dluh zvýšil o 93,2 mld. Kč a vnější státní dluh se zvýšil o 4,1 mld. Kč.

Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 19,1 %, zvýšení o 3 procentní body proti roku 2002.

2004

V tomto roce dále pokračovalo zvyšování státního dluhu. Státní dluh se zvýšil ze 493,2 mld. Kč na začátku roku na 592,9 mld. Kč na konci roku. Přírůstek státního dluhu za rok 2004 byl 99,7 mld. Kč a byl nejvyšší v období let 1993 až 2004. Ve srovnání s koncem roku 2003 se dluh zvýšil o 20,2 %. Zvýšení státního dluhu bylo způsobeno schodkovostí státního rozpočtu a čerpáním půjčky od Evropské investiční banky. Půjčka od Evropské investiční banky (cca 9 mld. Kč) byla zejména použita na odstraňování povodňových škod a na prevenci povodní, na výstavbu obchvatu Plzně, pro Masarykovu univerzitu v Brně a na výstavbu dálnice D8.

Při zvýšení celkového státního dluhu se vnitřní státní dluh zvýšil o 42,7 mld. Kč a vnější státní dluh se zvýšil o 57,0 mld. Kč.

Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 21,1 %, zvýšení o 2 procentní body proti roku 2003.

2005

V roce 2005 pokračovalo zvyšování státního dluhu. Přírůstek státního dluhu za rok 2005 činil 98,3 mld. Kč. Rozsah přírůstku byl blízký přírůstkům státního dluhu v předchozích dvou letech. Ve srovnání s koncem roku 2004 se dluh zvýšil o 16,6 %.

Zvýšení dluhu v roce 2005 bylo způsobeno zejména schodkovostí státního rozpočtu. Ke zvýšení státního dluhu dále přispěla úhrada části ztráty České konsolidační agentury (cca 30 mld Kč) a tvorba rezervy na převod kladného rozdílu mezi příjmy pojistného a výdaji na důchodové pojištění za rok 2004 (cca 8,3 mld. Kč).

Při zvýšení celkového státního dluhu o 98,3 mld. Kč se vnitřní státní dluh zvýšil o 59,2 mld. Kč a vnější státní dluh se zvýšil o 39,1 mld. Kč.

Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 23,1 %, zvýšení o 2 procentní body proti roku 2004.

2006

V roce 2006 pokračovalo zvyšování státního dluhu. Státní dluh se v roce 2006 zvýšil z 691,2 mld Kč na začátku roku na 802,5 mld. Kč na konci roku. Přírůstek státního dluhu za rok 2006 činil 111,3 mld. Kč. Tato hodnota přírůstku byla dosud nejvyšší v historii České republiky.

Ve srovnání s koncem roku 2005 se dluh zvýšil o 16,1 %. Zvýšení státního dluhu v tomto roce bylo způsobeno především schodkovostí státního rozpočtu. Na zvýšení státního dluhu se dále podílela uskutečněná úhrada části ztráty České konsolidační agentury (cca 20,0 mld. Kč).

Při zvýšení celkového státního dluhu se vnitřní státní dluh zvýšil o 99,1 mld. Kč a vnější státní dluh se zvýšil o 12,2 mld. Kč.

Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 24,8 %, zvýšení o 1,7 procentního bodu proti roku 2005.

2007

V roce 2007 nadále pokračovalo zvyšování státního dluhu, které jako dlouhodobý trend začalo v roce 1997. Státní dluh se v tomto roce zvýšil z 802,5 mld. Kč na začátku roku na 892,3 mld. Kč na konci roku. Přírůstek dluhu za rok 2007 byl 89,8 mld. Kč. Ve srovnání s rokem 2006 se dluh zvýšil o 11,2 %. Zvýšení dluhu v roce 2007 bylo způsobeno především schodkovostí státního rozpočtu. Zvýšení státního dluhu dále ovlivnila uskutečněná úhrada části ztráty České konsolidační agentury (cca 13,2 mld. Kč).

Při zvýšení celkového státního dluhu o 89,8 mld. Kč se vnitřní státní dluh zvýšil o 88,4 mld Kč a vnější státní dluh se zvýšil o 1,4 mld. Kč.

Podíl státního dluhu na hrubém domácím produktu činil 25,1 %, zvýšení o 0,3 procentního bodu proti roku 2006.

2008

V roce 2008 pokračovalo zvyšování státního dluhu, které jako dlouhodobý trend začalo v roce 1997. Státní dluh se v roce 2008 zvýšil o 102,2 mld. Kč (z 897,6 mld. Kč na začátku roku na 999,8 mld. Kč na konci roku). Během roku se státní dluh zvýšil o 11,4 %. Deficit státního rozpočtu v roce 2008 přispěl ke zvýšení dluhu částkou 20 mld. Kč. Klíčovou roli v růstu státního dluhu měla tvorba dluhové rezervy financovaná ve výši 63,9 mld. Kč. Státní dluh se dále zvýšil financováním růstu státních finančních aktiv ve výši 13,1 mld. Kč a zbývající část zvýšení státního dluhu ve výši 5,2 mld. Kč byla způsobena znehodnocením české měny.

Při zvýšení celkového státního dluhu se vnitřní státní dluh zvýšil o 39,9 mld. Kč a vnější státní dluh se zvýšil o 62,3 mld. Kč.

Předpokládaný vývoj

Ve střednědobém horizontu lze očekávat jak zvyšování podílu státního dluhu na hrubém domácím produktu, tak absolutní meziroční růst státního dluhu. Důvodem jsou očekávané přetrvávající schodky v hospodaření státního rozpočtu.

Skladba státního dluhu

K 31. 12. 2007 činila výše státního dluhu 892,3 mld. Kč, v tom vnitřní dluh byl ve výši 769,3 mld. Kč a zahraniční dluh ve výši 123,0 mld. Kč. Jednotlivé finanční instrumenty se na státním dluhu podílely takto:

Státní pokladniční poukázky	82,2 mld. Kč	9,2 %
Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy	687,1 mld. Kč	77,0 %
Zahraniční emise dluhopisů	83,7 mld. Kč	9,4 %
Půjčky od Evropské investiční banky	38,7 mld. Kč	4,3 %
Směnky na úhradu účastí u ERBD a IBRD	0,6 mld. Kč	0,1 %

K 31. 12. 2008 činila výše státního dluhu 999,8 mld. Kč, v tom vnitřní dluh byl ve výši 814,3 mld. Kč a zahraniční dluh ve výši 185,5 mld. Kč. Jednotlivé finanční instrumenty se na státním dluhu podílely takto:

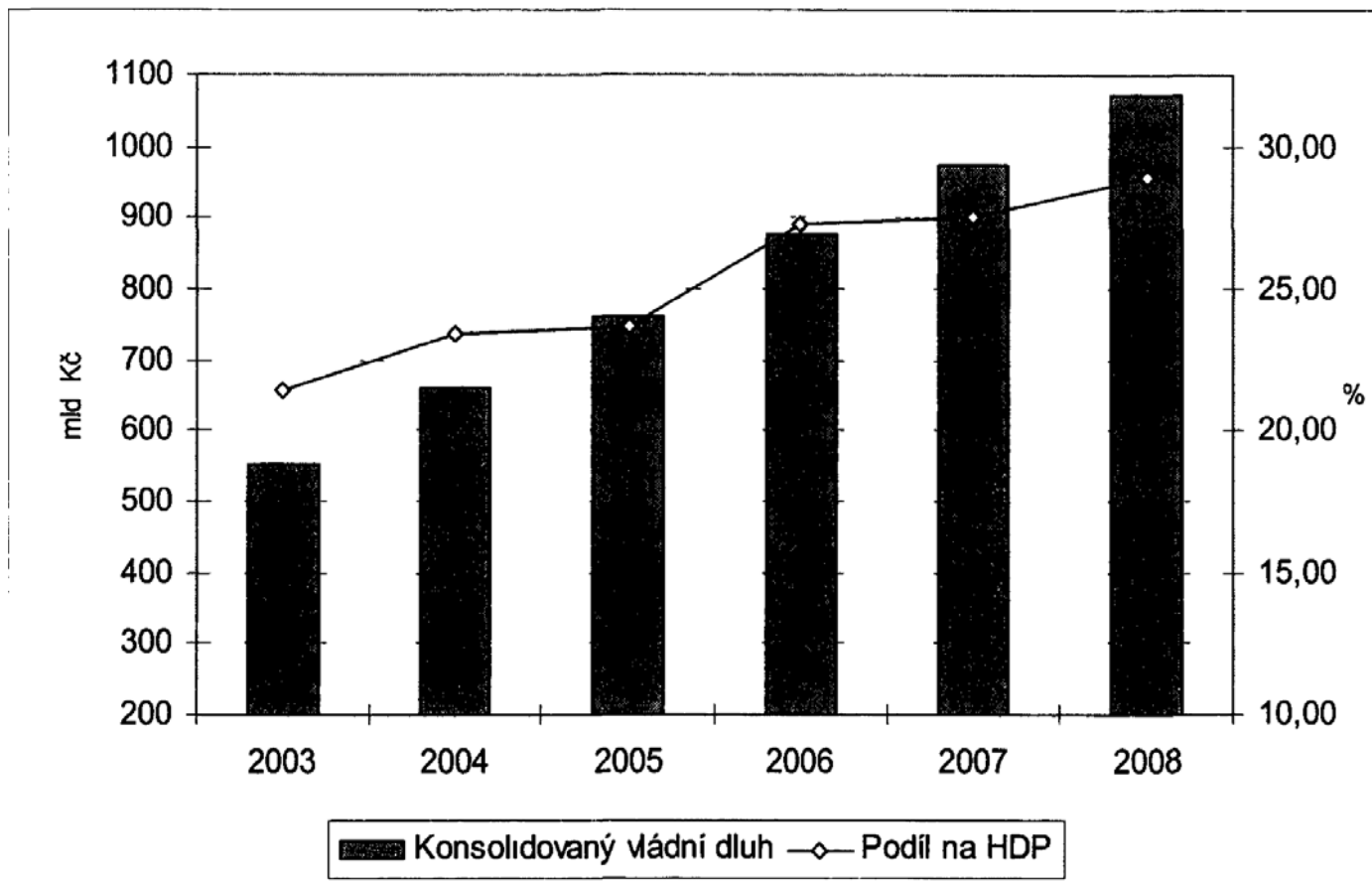
Státní pokladniční poukázky	78,7 mld Kč	7,8 %
Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy	735,6 mld Kč	73,6 %
Zahraniční emise dluhopisů	137,9 mld Kč	13,8 %
Půjčky od Evropské investiční banky	46,8 mld Kč	4,7 %
Směnky na úhradu účastí u ERBD a IBRD	0,8 mld Kč	0,1 %

Detailní struktura a vývoj státního dluhu v období let 1993 až 2007 je uvedena v příloze č. 1 *Struktura a vývoj státní dluhu*.

Dluh veřejných rozpočtů¹

Výsledky hospodaření jednotlivých veřejných rozpočtů se promítají do vývoje dluhu veřejných rozpočtů. V roce 2008 jeho meziroční růstová dynamika mírně zpomalila, vzrostl o 10,0 %. V roce 2008 dluh veřejných rozpočtů činil 1 070,7 mld. Kč, tj. 28,9 % HDP. Niže uvedený graf ukazuje, že objem dluhu veřejných rozpočtů se od roku 2003 téměř zdvojnásobil.

Vývoj konsolidovaného vládního dluhu² v mld. Kč a jeho podíl na HDP v %

Hlavní příčinou růstu tohoto dluhu je přetrvávající deficitní hospodaření státního rozpočtu. V posledních letech je výše dluhu ovlivňována také díky tvorbě rezervních fondů, na kterou jsou emitovány státní dluhopisy. Dluh je generován zejména růstem státního dluhu, který má ve struktuře celkového dluhu nejvyšší váhu. Jeho podíl od roku 1995 postupně

¹ Dluh veřejných rozpočtů je generován výsledky hospodaření jednotlivých složek veřejných rozpočtů definovaných podle metodiky peněžních toků, tj. státního rozpočtu vč. Národního fondu a od r. 2006 zdrojů z privatizace (bývalého Fondu národního majetku zrušeného zákonem č. 178/2005 Sb.), mimorozpočtových fondů (státních fondů, dále Fondu národního majetku (do r. 2005) a Pozemkového fondu ČR), veřejného zdravotního pojištění a územních samosprávných celků.

² Konsolidace u státního dluhu představuje snížení o emitované státní dluhopisy, které byly nakoupeny z prostředků na tzv. jaderném účtu a od roku 2008 na účtu rezervy pro důchodovou reformu.

narůstal a v roce 2008 činil 91,5 %. Státní dluh ČR vykazuje rostoucí trend již od roku 1996 a od tohoto roku roste s výjimkou let 2001 a 2003 rychleji než celkový dluh veřejných rozpočtů.

Vývoj dluhu a jeho struktura

	Hrubý konsolidovaný dluh veřejných rozpočtů (mld. Kč)			Podíl na HDP v %		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
			<i>předběžná skutečnost</i>			<i>předběžná skutečnost</i>
Hrubý konsolidovaný dluh VR	877,7	973,2	1 070,7	27,3	27,6	28,9
Státní dluh (konsolidovaný)	794,1	882,3	979,5	24,7	25,0	26,4
Dluh mimorozpočtových fondů	0,6	3,8	0,7	0,0	0,1	0,0
Dluh veřejného zdravotního pojištění	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Dluh územně samosprávných celků ¹⁾	88,9	90,8	94,7	2,8	2,6	2,6

¹⁾ Územní samosprávné celky včetně dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti.

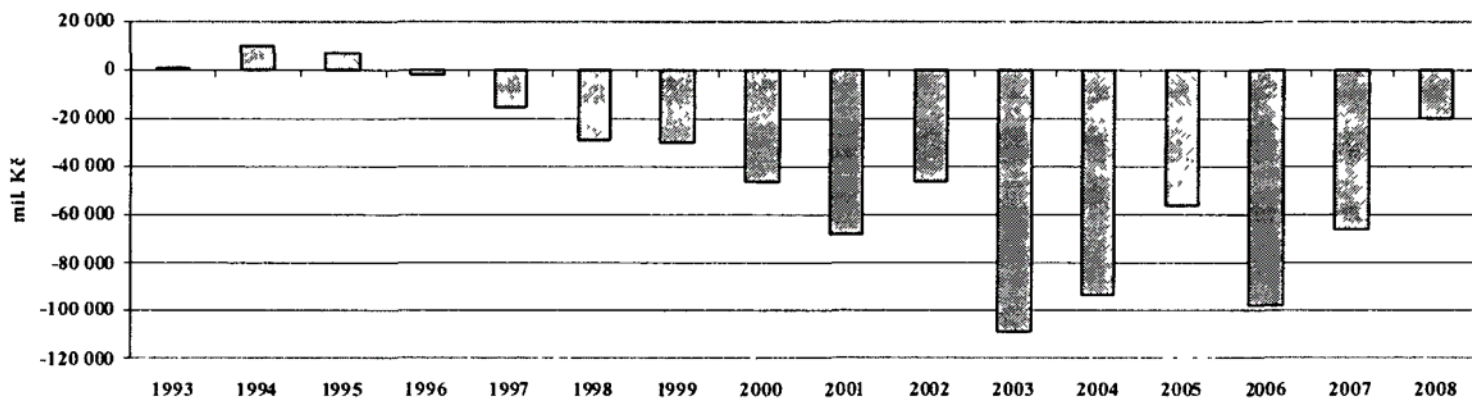
Státní rozpočet

Státní rozpočet České republiky

ROK	PLÁN (v mld. Kč)			SKUTEČNOST (v mld. Kč)		
	Příjmy	Výdaje	Saldo	Příjmy	Výdaje	Saldo
1993	342,2	342,2	0,0	358,0	356,9	+ 1,1
1994	381,8	381,8	0,0	390,5	380,1	+ 10,4
1995	411,7	411,7	0,0	440,0	432,7	+ 7,3
1996	497,6	497,6	0,0	482,8	484,4	- 1,6
1997	549,1	549,1	0,0	509,0	524,7	-- 15,7
1998	536,6	536,6	0,0	537,4	566,7	- 20,3
1999	574,1	605,1	- 31,0	567,3	596,9	- 29,6
2000	592,1	627,3	- 35,1	586,2	632,3	- 46,1
2001	636,2	685,2	- 49,0	626,2	693,9	- 67,7
2002	690,4	736,6	- 46,2	705,0	750,8	- 45,8
2003	684,1	795,4	- 111,3	699,7	808,7	- 109,0
2004	754,1	869,1	- 115,0	769,2	862,9	- 93,7
2005	824,8	908,4	- 83,6	866,5	922,8	- 56,3
2006	884,4	958,8	- 74,4	923,1	1 020,6	- 97,5
2007	949,5	1 040,8	- 91,3	1 025,9	1 092,3	- 66,4
2008	1 036,5	1 107,3	- 70,8	1 063,9	1 083,9	- 20,0
2009	1 114,0	1 152,1	-38,1			
2010						

Pramen: Ministerstvo financí ČR

Vývoj salda státního rozpočtu za období let 1993 až 2008

SEZNAM PŘÍLOH:

- *Příloha č. 1: Struktura a vývoj státního dluhu*
- *Příloha č. 2 Státní dluh ČR a jeho financování*
- *Příloha č. 3: Saldo státního rozpočtu a státní dluh*
- *Příloha č. 4: Saldo vládního deficitu a vládní dluh*
- *Příloha č. 5: Hrubý domácí produkt (HDP)*

*Pramen:**Veřejné databáze ministerstva financí ČR a ČSÚ*

Příloha č. 1: Struktura a vývoj státního dluhu (mld Kč, konec roku)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004							
STÁTNÍ DLUH CELKEM	158,8	157,3	154,4	155,2	173,1	194,7	228,4	289,3	345,0	395,9	493,2	592,9							
<i>Domácí dluh</i>	<i>86,4</i>	<i>90,2</i>	<i>101,2</i>	<i>110,9</i>	<i>134,8</i>	<i>170,0</i>	<i>207,1</i>	<i>269,6</i>	<i>336,2</i>	<i>386,7</i>	<i>479,9</i>	<i>522,6</i>							
Státní pokladniční poukázky	17,0	23,8	42,0	62,6	70,9	99,8	130,1	165,3	186,6	164,1	160,6	125,5							
Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy	19,5	28,3	41,7	43,9	57,9	70,0	77,0	104,3	149,6	222,6	319,3	397,0							
Ostatní zdroje	49,9	38,1	17,6	4,3	6,0	0,2	-	-	-	-	-	-							
<i>Zahraniční dluh</i>	<i>72,4</i>	<i>67,1</i>	<i>53,1</i>	<i>44,3</i>	<i>38,3</i>	<i>24,6</i>	<i>21,2</i>	<i>19,7</i>	<i>8,8</i>	<i>9,2</i>	<i>13,3</i>	<i>70,3</i>							
Zahraniční emise dluhopisů	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48,8							
Půjčky na podporu platební bilance	24,4	24,5	23,8	23,3	20,9	11,4	11,3	9,6	7,2	5,2	-	-							
Půjčky od EIB	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,5	11,7	20,7							
Závazky převzaté od ČSOB v konvertibilních měnách (CDZ)	38,4	33,0	19,8	11,5	7,8	3,4	0,1	0,1	-	-	-	-							
Závazky převzaté od ČSOB v nekonvertibilních měnách	8,9	8,9	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,9	0,1	-	-	-							
Směnky	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	1,0	1,1	1,2	1,5	1,6	1,6	0,9							
														2005	2006	2007	2008	2009	2010
STÁTNÍ DLUH CELKEM														691,2	802,5	892,3	999,8		
<i>Domácí dluh</i>														581,8	680,9	769,3	814,3		
Státní pokladniční poukázky														94,2	89,6	82,2	78,7		
Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy														487,5	588,9	687,1	735,6		
Ostatní zdroje														-	2,4	0,0			
<i>Zahraniční dluh</i>														109,4	121,6	123,0	185,5		
Zahraniční emise dluhopisů														78,9	84,1	83,7	137,9		
Půjčky na podporu platební bilance														-	-	-			
Půjčky od EIB														29,7	36,7	38,7	46,8		
Směnky														0,8	0,8	0,6	0,8		

Pramen: Ministerstvo financí ČR

Příloha č. 2:
Státní dluh ČR a jeho financování (mld Kč)

Rok	Stav k 1. 1.	Financování státního dluhu				Stav k 31. 12.
		výpůjčky	splátky	ostatní	saldo	
1993	162,8	149,7	155,1	+ 1,4	-4,0	158,8
1994	158,8	187,3	188,3	-0,6	- 1,6	157,3
1995	157,3	140,5	141,7	-1,7	- 2,9	154,4
1996	154,4	333,3	332,0	- 0,5	+ 0,8	155,2
1997	155,2	566,3	560,6	+ 12,2	+ 17,9	173,1
1998	173,1	431,7	408,0	- 1,8	+21,9	194,7
1999	194,7	677,8	647,0	+ 2,9	+ 33,7	228,4
2000	228,4	776,0	715,2	+ 0,1	+ 60,9	289,3
2001	289,3	654,8	594,1	- 5,0	+ 55,7	345,0
2002	345,0	553,9	502,2	- 0,8	+ 50,9	395,9
2003	395,9	507,7	410,4		+ 97,3	493,2
2004	493,2	450,5	350,8		+ 99,7	592,9
2005	592,9	378,5	280,2		+ 98,3	691,2
2006	691,2	328,3	216,0	- 1,0	+ 111,3	802,5
2007	802,5	273,5	183,3	- 0,4	+ 89,8	892,3
2008	897,7	311,0	214,0	+ 5,2	+ 102,2	999,8
2009						

Pramen: Ministerstvo financí ČR

Příloha č. 3:**Saldo státního rozpočtu a státní dluh**

<i>Rok</i>	<i>Saldo státní rozpočtu</i>		<i>Státní dluh ke konci roku</i>	
	<i>mld Kč</i>	<i>v % k HDP</i>	<i>mld Kč</i>	<i>v % k HDP</i>
1993	+ 1,1		158,8	
1994	+10,4		157,3	
1995	+7,2	0,5	154,4	10,5
1996	-1,6	- 0,1	155,2	9,2
1997	- 15,7	- 0,9	173,1	9,6
1998	- 29,3	- 1,5	194,7	9,8
1999	- 29,6	- 1,4	228,4	11,0
2000	- 46,1	- 2,1	289,3	13,2
2001	- 67,7	- 2,9	345,0	14,7
2002	- 45,7	- 1,9	395,9	16,1
2003	- 109,1	- 4,2	493,2	19,1
2004	- 93,7	- 3,3	592,9	21,1
2005	- 56,3	- 1,9	691,2	23,2
2006	- 97,6	- 3,0	802,5	25,0
2007	- 66,4	- 1,9	892,3	25,3
2008	- 20,0	- 0,5	999,8	27,3

Pramen: Ministerstvo financí ČR

Saldo státního rozpočtu je výsledek rozdílu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu. Rozpočet skončí přebytkem, tj. příjmy jsou vyšší než výdaje nebo schodkem, tj. rozdíl mezi příjmy a výdaji je záporný.

Saldo SR/HDP je podíl salda státního rozpočtu k objemu hrubého domácího produktu v běžných cenách [v %]

Státní dluh je tvořen souhrnem státních finančních pasiv (závazky státu vzniklé ze státem přijatých zahraničních půjček, úvěrů od bank a z vydaných státních dluhopisů a jiné závazky státu).

Státní dluh/HDP je podíl státního dluhu k objemu hrubého domácího produktu v běžných cenách (v %)

Příloha č. 4:**Saldo vládního deficitu a vládní dluh**

Rok	Vládní deficit (přebytek)		Vládní dluh ke konci roku	
	mld Kč	v % k HDP	mld Kč	v % k HDP
1993				
1994				
1995	- 197,0	- 13,4	214,4	14,6
1996	- 55,8	- 3,3	209,9	12,5
1997	- 68,8	- 3,8	236,7	13,1
1998	- 100,1	- 5,0	299,8	15,0
1999	- 77,3	- 3,7	340,5	16,4
2000	- 81,5	- 3,7	405,4	18,5
2001	- 135,0	- 5,7	591,5	25,1
2002	- 166,8	- 6,8	702,3	28,5
2003	- 170,6	- 6,6	775,0	30,1
2004	- 83,3	- 3,0	855,1	30,4
2005	- 106,7	- 3,6	888,6	29,8
2006	- 85,9	- 2,6	951,5	29,6
2007	- 21,5	- 0,6	1 020,7	28,9
2008	- 54,0	- 1,5	1 105,8	29,8

Pramen: Český statistický úřad

Vládní deficit (přebytek) je výše čistých výpůjček (-) nebo čistých půjček (+) včetně úroků ze swapových operací. Vyjadřuje schopnost sektoru vládních institucí v daném roce financovat (+) jiné subjekty nebo potřebu sektoru vládních institucí být financován (-). Vymezení je v souladu s mezinárodními standardy a nařízeními orgánů EU.

Vládní deficit (přebytek)/HDP = podíl vládního deficitu (přebytku) k objemu hrubého domácího produktu v běžných cenách (v %). Podle maastrichtských kritérií by výše deficitu **neměla překročit 3 % HDP**.

Vládní dluh zahrnuje dle definice závazky sektoru vládních institucí vyplývající z emise oběživa (v ČR nepřichází v úvahu), přijatých vkladů, vydaných úvěrových cenných papírů jiných než účastí (s výjimkou finančních derivátů) a přijatých půjček ke konci roku. Vymezení je v souladu s mezinárodními standardy a nařízeními orgánů EU.

Dluh sektoru vlády v procentech HDP = podíl vládního dluhu k objemu hrubého domácího produktu v běžných cenách (v %). Podle maastrichtských kritérií by výše vládního dluhu **neměla překročit 60 % HDP**.

Příloha č. 5:
Hrubý domácí produkt (HDP)

<i>Rok</i>	<i>mld Kč běžné ceny</i>	<i>% meziroční změna reálně</i>
1993		
1994		
1995	1 466,5	
1996	1 683,3	4,0
1997	1 811,1	- 0,7
1998	1 996,5	- 0,8
1999	2 080,8	1,3
2000	2 189,2	3,6
2001	2 352,2	2,5
2002	2 464,4	1,9
2003	2 577,1	3,6
2004	2 814,8	4,5
2005	2 983,9	6,3
2006	3 215,6	6,8
2007	3 530,2	6,0
2008	3 705,9	3,2
2009		

Pramen: Český statistický úřad

Hrubý domácí produkt představuje souhrn hodnot přidaných zpracování ve všech odvětvích činností považovaných v systému národního účetnictví za produktivní (tj. včetně služeb tržních i netržních). Jde o propočet v kupních cenách, za které jsou realizovány tržní výkony (tzn. včetně daní z produktů a bez dotací na produkty). U netržních služeb je přidaná hodnota vyjádřena jako souhrn náhrad zaměstnancům a spotřeby fixního kapitálu. Prvotní propočet je proveden v běžných cenách. Pro potřeby sledování vývoje s vyloučením vlivu změn cen následuje převod do průměrných cen předchozího roku, ze kterých se tzv. řetězením získají údaje ve stálých cenách roku 2000.

Hodnoty ukazatelů za roky 1995 až 2006 vycházejí z revidovaných ročních národních účtů za tyto roky. Hodnoty za rok 2005 jsou převzaty z definitivní roční sestavy národních účtů za tento rok, za rok 2006 ze semidefinitivních předběžných národních účtů za tento rok a hodnoty za rok 2007 jsou převzaty z předběžné roční sestavy národních účtů.